

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

FAS

UNIUNEA EUROPEANĂ

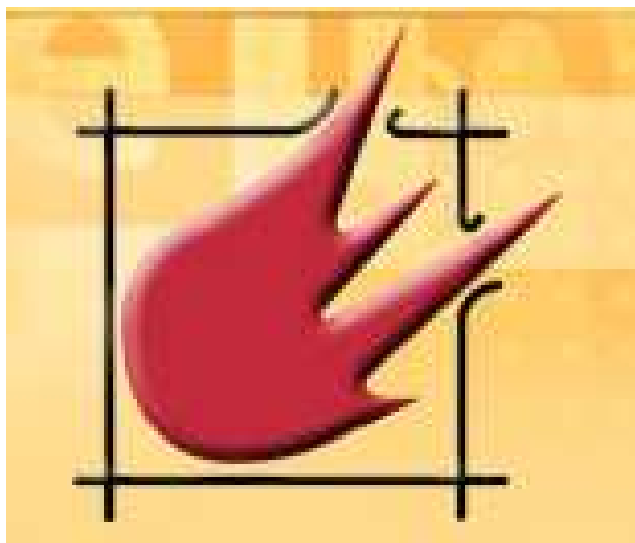

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Buletin informativ realizat de Fundația de Abilitare „Speranța”
Nr. 1 - 2010

Date de contact :

Psih. Letiția Baba, director executiv

Email: bletitia@csperanta.ro

Fundația de Abilitare „Speranța”

Timișoara, Str. Martir C-tin Radu nr.23

Tel./fax +40-256-274466

www.fastm.ro

www.copil-speranta.ro

www.adhd-speranta.ro

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

Buletin informativ realizat de Fundația de Abilitare „Speranța”
Nr. 1 - 2010

Cuprins:

- Cuvânt de deschidere
- Proiectul “O nouă față a școlii” - între provocări și realizări
- Educația incluzivă - delimitări conceptuale
- Indexul incluziunii școlare
- Prezentare centru ALT 20 Timișoara
- Curs de Educație incluzivă
- Prezentare centru APT Pișchia

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

CUVÂNT DE DESCHIDERE

Marin POPESCU, Inspector școlar general

Inspectoratul Școlar al Județului Timiș

Inspectoratul Școlar al Județului Timiș salută, cu bucurie, o nouă realizare a Fundației de Abilitare „Speranța” Timișoara în cadrul *Proiectului „O nouă față a școlii”*: revista „**Educația incluzivă**”.

Destinată grupurilor țintă stabilite prin Proiect (copiii/elevilor cu cerințe educaționale speciale și colegilor lor, părinților/tutorilor/asistenților maternali, cadrelor didactice care lucrează cu acești copii) această nouă revistă răspunde și cerințelor publicului larg interesat de acest subiect: realizarea unei educații incluzive efective.

Inspectoratul Școlar al Județului Timiș este implicat în acțiuni menite să asigure egalitate de șanse în educație tuturor copiilor/elevilor. Una dintre inițiativele care au ca scop asigurarea unui suport concret, eficient, bazat pe o expertiză demonstrată în timp este realizarea unui parteneriat public-privat cu organizații neguvernamentale care au ca scop acordarea de sprijin integrării în sistemul de învățământ a copiilor cu cerințe educaționale speciale. În acest context, parteneriatul dintre Inspectoratul Școlar al Județului Timiș, administrații locale și Fundația de Abilitare „Speranța” Timișoara reprezintă un model de succes. Amintim doar câteva rezultate comune din ultima perioadă:

- Înființarea primelor centre pentru orientare, consiliere și asistență educațională din mediul rural în județul Timiș la Comloșu Mare, Mașloc, Pișchia și a unui centru similar în Timișoara;
- Derularea Programului de formare continuă „Educație incluzivă” pentru cadre didactice din județul Timiș;
- Seminarul de informare și instruire privind utilizarea *Indexului pentru incluziune școlară*;
- Proiectul „Învață să înțelegi copilul cu ADHD”.

Iată de ce considerăm că acest moment al lansării **revistei „Educația incluzivă”** de către Fundația de Abilitare „Speranța” Timișoara reprezintă premisa realizării unor noi pași spre realizarea unui deziderat comun tuturor celor care au responsabilități în domeniul educației: **crearea unui mediu educațional cât mai favorabil dezvoltării și evoluției tuturor copiilor, corespunzător potențialului și nevoilor fiecăruia.**

Realizatori:

Letiția Baba – director executiv Fundația de Abilitare “Speranța”

Mariea Ștefan – coordonator centre

Claudia Borca - psiholog

Larisa Popescu – logoped

Cristea Paula – profesor de sprijin

Spătariu Simona – psiholog

Foarce Lucia – logoped

Buzescu Emilia – profesor de sprijin

Bilanin Sebastian – psiholog

Sergiu Necola – editare, design

Buletin informativ “**EDUCAȚIA INCLUZIVĂ**”, realizat de **Fundația de Abilitare “Speranța”** în cadrul **Proiectului “O nouă față a școlii”**.

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane

Axa prioritară: 2 “Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

Domeniul major de intervenție: 2.2 “Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii”

Numărul de identificare al contractului POSDRU/23/2.2/G/8146

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

PROIECTUL "O NOUĂ FAȚĂ A ȘCOLII" - ÎNTRE PROVOCĂRI ȘI REALIZĂRI -

Psih. Letiția BABA - manager proiect

Creat cu scopul generos de a acorda o șansă fiecărui copil și adolescent, **cabinetul profesorului de sprijin** este deschis, în egală măsură, elevilor, părinților și asistenților materneli, cadrelor didactice din școală, în ideea realizării unui parteneriat stabil, care să ducă la integrarea socio-profesională a copiilor cuprinși în activități specifice.

Profesorul de sprijin este prezent în viața școlară a copilului, alături de învățători și profesori, astfel încât fiecare elev să depășească mai ușor greutățile ivite în procesul de învățare.

În cabinet își desfășoară activitatea elevi din clasele II-VII. Serviciile oferite se axează pe îmbunătățirea comunicării și limbajului scris și oral, precum și pe dezvoltarea competențelor matematice.

Un spațiu luminos cu dotări corespunzătoare, orar flexibil, grupe mici de lucru, jocuri didactice pe calculator, fișe de lucru, răbdare, încredere reciprocă, muncă susținută și motivată – câteva din realitățile cu care își primește beneficiarii cabinetul profesorului de sprijin din Centrul APT – Pișchia.

Întrucât **copiii cu dizabilități din mediul rural sunt mai dezavantajați** din punct de vedere educațional, social și financiar, Fundația de Abilitare "Speranța" a avut în ultimii ani inițiativa de a se îndrepta spre nevoile comunităților rurale din județul Timiș.

Valorificând expertiza obținută prin înființarea primelor centre din mediul rural la Comloșu Mare și Mașloc, acțiunile în sprijinul copiilor cu dizabilități, inițiate de **Fundația de Abilitare Speranța**, continuă prin înființarea a două centre de orientare, consiliere și asistență educațională: Centrul „APT”(ACCEPTĂ, PROTEJEAZĂ, TRANSFORMA) în sediul Școlii cu clasele I-VIII Pișchia) și Centrul „ALT”-20 cu sediul la Școala cu clasele I-VIII nr. 20, structură a Grupului Școlar Industrial Electrotimiș din Timișoara.

Crearea acestor două entități educaționale este posibilă prin Proiectul „**O nouă față a școlii**”, proiect cofinanțat din **Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, Axa prioritară 2 – Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii, Domeniul major de intervenție 2.2 – Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii**, Număr de identificare a contractului: **POSDRU/23/2.2/G/8146**.

Colaboratorul principal al proiectului este **Inspectoratul Școlar Județean Timiș**, care a identificat unitățile școlare și comunitățile școlare cu nevoi accentuate de sprijin. **Primăria și Consiliul local al Municipiului Timișoara și Primăria și Consiliul local Pișchia**, colaboratori ai proiectului, au asigurat și amenajat spațiul de desfășurare a activităților celor două centre.

Beneficiarii și colaboratorii Proiectului sunt: **Școala cu clasele I-VIII 20, structură Grup Școlar Industrial Electrotimiș din Timișoara și Școala cu clasele I-VIII din comuna Pișchia**.

Pe durata a 2 ani, Proiectul "**O nouă față a școlii**" asigură șanse egale la educație fără discriminare pentru copiii cu dizabilități, produce schimbări în școlile implicate în proiect și în comunitățile pe care le servesc acestea, prin crearea unor **culturi și practici incluzive** în scopul **reducerii abandonului școlar**. Prin abordarea inovativă: copil, părinte, cadre didactice, comunitate, oferim un model de **școala incluzivă**, care să răspundă nevoilor copiilor din comunitate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

Obiective specifice:

Pentru copiii cu dizabilități:

Oferirea de servicii specializate și asistență educațională pentru 80 copii cu dizabilități și familiile acestora (50 din mediul rural și 30 din mediul urban), pentru reabilitarea și recuperarea lor în vederea includerii școlare, prin înființarea a două centre de orientare, consiliere și asistență educațională.

Detalii despre tipul de servicii, resursele umane implicate și realizarea acestor servicii veți găsi în celelalte articole ale revistei prezentate de echipa de profesioniști.

Pentru școli și cadre didactice:

- Formarea, informarea și consilierea a 120 cadre didactice, în cadrul Programului de formare continuă „Educație incluzivă” acreditat de Centrul Național de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar (CNFP), pentru dobândirea de noi competențe didactice în munca cu copiii cu dizabilități.
- Dezvoltarea rețelei de educație incluzivă (REI) prin înscrierea a 30 de școli și grădinițe din județ, pentru încurajarea colaborării și a schimbului de experiență între acestea, în vederea prevenirii fenomenului de părăsire timpurie a școlii.
- Elaborarea și distribuirea de materiale informative pe tema educației incluzive, pentru diseminarea exemplelor de bună practică și creșterea accesului cadrelor didactice la informații de specialitate.
- Utilizarea *Indexului de incluziune* pentru planificarea strategiilor de tip incluziv specifice fiecărei școli și eficientizarea acestora în 4 școli pilot: *Școala cu clasele I-VIII Pișchia, Școala cu clasele I-VIII nr. 20, structură a Grupului Școlar Industrial Electrotimiș din Timișoara, Școala cu clasele I-VIII din comuna Mașloc și Școala cu clasele I-VIII nr.19 „Avram Iancu” din Timișoara.*

Pentru părinți:

Informarea, consilierea și sprijinirea a 160 de părinți ai copiilor cu dizabilități cuprinși în proiect, privind problematica propriilor copii, pentru înțelegerea importanței educației și a rolului lor în educația copiilor.

Prin această abordare inovativă: copil, părinte, cadre didactice, comunitate, dorim să oferim un model de școală incluzivă, care să răspundă nevoilor copiilor din aceste comunități.

Sperăm ca, la finalizarea Proiectului, provocările să devină realizări.

Logopedia se ocupă de toate abaterile de la normal ale limbajului.

Tulburările de limbaj afectează comunicarea atât ca formă, cât și conținut, relaționare și cogniție. Așadar, scopul logopediei se manifestă în trei domenii: prevenție, terapie, integrare socială.

Tulburările de limbaj oral produc efecte negative asupra personalității subiectului, generează stări tensionale, complexe de inferioritate. Pentru prevenirea acestor stări este recomandabilă intervenția timpurie, deoarece de felul cum respiră, articulează și analizează sunetele depinde cum va învăța să scrie și să citească.

Beneficiarii terapiei logopedice sunt: copiii preșcolari, școlari, părinții acestora, precum și cadrele didactice.

În intervenția logopedică este nevoie de măsuri generale (exerciții pentru dezvoltarea motricității aparatului fono-articulator, dezvoltarea auzului fonematic, exerciții de respirație) și specifice pentru obținerea fiecărui sunet afectat în parte.

În activitatea de terapie, corectare și recuperare logopedică este importantă stabilirea unui parteneriat între logoped, cadre didactice și părinții elevilor, aceștia fiind co-terapeuți. Continuitatea activității terapeutice în familie și la școală este obligatorie pentru înlăturarea deprinderilor defectuoase de pronunție.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

Cabinetul psihologic oferă servicii de:

- evaluare psihologică complexă a copilului;
- psihomotricitate;
- intervenție în tulburări emoționale;
- intervenție în tulburări comportamentale;
- îmbunătățirea comunicării și socializării;
- consilierea personalului didactic;
- consilierea familiei.

Beneficiarii acestor servicii sunt preșcolari și școlari din grădinițele PN și școlile din comuna Pișchia, părinții acestora, precum și cadrele didactice.

Activitățile terapeutice se desfășoară individual și pe grupe de 2 – 3 elevi, organizate sub forma cluburilor (marionete, povești, intervenție comportamentală).

Famiile preșcolarilor/școlarilor beneficiază de consiliere periodică în vederea promovării unei colaborări optime pentru recuperarea și integrarea socială a copiilor lor. În acest sens, au loc întâlniri tematice lunare, organizate sub forma "Școlii părinților".

Personalul didactic este consiliat permanent în vederea stabilirii gradului de integrare în cadrul grădiniței/școlii a copiilor incluși în proiectul "O nouă față a școlii", pentru adecvarea procesului instructiv-educativ la particularitățile psiho-individuale ale copiilor și optimizarea climatului socio-afectiv al grupei/clasei.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – DELIMITĂRI CONCEPTUALE

Asist. drd. Claudia BORCA

Psih. Sebastian BILANIN

Utilitatea definirii terminologiei utilizate în țara noastră la momentul actual este necesară din perspectiva stabilirii unui limbaj comun specific domeniului incluziunii.

Dizabilitatea (incapacitatea) (engl. "disability", franc." incapacité") însumează un număr de limitări funcționale, ce pot fi întâlnite la orice populație din lume. Dizabilitatea derivă dintr-o deficiență, fiind determinată, dar nu în mod obligatoriu, de aceasta. Printre cauzele dizabilității, putem enumera *deficiențele* (fizice, senzoriale sau intelectuale), *condițiile de sănătate* (boli mintale/ neuropsihice) dar și *factorii de mediu*. Dizabilitate este termenul generic pentru afectări, limitări ale activității și restricții de participare (conform Clasificării Internaționale a Funcționării, Dizabilității și Sănătății- CIF - document elaborat de Organizația Mondială a Sănătății, Geneva, 2001).

Cerințe educative speciale (CES) - desemnează *necesitățile educaționale complementare obiectivelor generale ale educației școlare, necesități care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și/sau caracteristice unei dizabilități ori tulburări de învățare, precum și o intervenție specifică, prin reabilitare/recuperare corespunzătoare* (HG nr. 1251/2005, www.edu.ro). Din anul 1995 conceptul de cerințe educative speciale este utilizat și în România prin *Legea Învățământului*. În SUA, Spania etc. conceptul de CES se referă și la copiii supradotați.

Integrare școlară - proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasa) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Integrarea este definită de UNESCO ca un ansamblu de măsuri care se aplică diverselor categorii de populație și urmărește *înlăturarea segregării, sub toate formele*.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

Fundatia
Abitare
Speranta
FAS

Incluziune - procesul de pregătire a unităților de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.

Educație incluzivă - proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități.

Școală incluzivă - unitate de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Copiii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile sociale și educaționale conform principiului "resursa urmează copilul".

Incluziunea în educație presupune:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor și a personalului didactic și nedidactic.
- Creșterea participării tuturor elevilor la educație și, totodată, reducerea numărului celor excluși din cultura, curricula și valorile comunității promovate prin școala de masă.
- Restructurarea culturii, a politicilor și a practicilor din școli, astfel încât ele să răspundă diversității elevilor din localitate.
- Reducerea barierelor în învățare și participare pentru toți elevii, nu doar pentru cei cu dizabilități sau cei etichetați ca având „nevoi / cerințe educative speciale”.
- Insușirea învățămintelor rezultate din încercările de depășire a barierelor de accesare a școlii și de participare din partea unor elevi.
- Înțelegerea diferențelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învățare, nu ca o problemă ce trebuie depășită.

CENTRUL DE ORIENTARE, CONSILIERE ȘI ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ DIN ȘCOALA CU CLASELE I – VIII PIȘCHIA

Activitatea echipei de specialiști se desfășoară sub imperativele ACCEPTĂ-i pe cei diferiți, PROTEJEAZĂ-i pe cei defavorizați, dă-le șanse și TRANSFORMĂ-i în persoane apte să se integreze în societate.

Prof de sprijin **Emilia BUZESCU**

Logoped **Lucia FOARCE**

Psiholog **Simona SPĂTARIU**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
OIPOSDRU

FAS

PROGRAMUL DE FORMARE CONTINUĂ “EDUCAȚIA INCLUZIVĂ”

Asist. drd. Claudia BORCA

În perioada 1 noiembrie – 12 decembrie 2010, **Fundația de Abilitare “Speranța”** a organizat cel de-al doilea Program de formare continuă “**EDUCAȚIA INCLUZIVĂ**” din acest an, acreditat cu 25 credite și însumând 89 ore de formare.

Cursul a reprezentat una dintre numeroasele activități cuprinse în graficul de implementare a **Proiectului POSDRU “O nouă față a școlii”**, proiect al Fundației de Abilitare “Speranța”, finanțat prin *Fondul Social European*.

Procedura de selecție a cursanților nu a fost simplă, având în vedere că, dintre cei peste 300 de candidați înscriși, a fost selectat un număr de 35 cadre didactice din mediul urban (Școala cu clasele I-VIII nr. 20, structură a Grupului Școlar Industrial “Electrotimiș”, Școala cu clasele I-VIII nr. 19 “Avram Iancu”, Școala cu clasele I-VIII nr. 30, Grădinița PN nr. 6, Grădinița PP nr. 38 din Timișoara) și din mediul rural (Școlile cu clasele I-VIII din localitățile Pișchia, Mașloc, Pădureni).

Tematica abordată a fost variată și oportună, plinuindu-se pe nevoile curente ale practicii educaționale cu elevii/copiii cu CES, în acest sens vom proceda la o expunere succintă a acestor teme:

- **Normativitatea educației cerințelor speciale și a educației incluzive: filozofie, principii, legislație internațională și națională, norme deontologice**
- **Psihopedagogia diversității: diversitatea grupei / clasei, diversitatea ca resursă educațională, tipologia cerințelor educaționale**
- **Educația incluzivă - management instituțional (grădinița / școala incluzivă); managementul grupei / clasei incluzive; curriculum „incluziv”: proiectare, conținuturi, strategii didactice; adaptare curriculară; servicii specializate.**
- **De la școala incluzivă la comunitatea incluzivă.**

Alte două asemenea sesiuni de formare se vor mai desfășura și în cursul anului 2011.

- recunoașterea dreptului elevilor la educație în propria lor localitate.
- evoluția gradului de incluziune în școli, atât în privința personalului, cât și în privința elevilor.
- creșterea rolului școlilor în construirea comunităților și a valorilor lor, precum și în creșterea performanțelor.
- cultivarea unor relații de susținere reciprocă între școli și comunități.
- recunoașterea faptului că incluziunea în educație este un aspect al incluziunii în societate.

Bibliografie:

- Lunt, I. and Evans, J. (2002) Inclusive education: are there limits? European Journal of Special Needs Education, 17 (1), 1-14.
- Operti, R. and Belalcázar, C. (2008). *Trends in Inclusive Education at Regional and Interregional Levels: Issues and Challenges*. Geneva, IBE
- Hotărârea 1251 din 13 octombrie 2005 privind unele măsuri de îmbunătățire a activității de învățare, instruire, compensare, recuperare și protecție specială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale din cadrul sistemului de învățământ special și special integrat, www.edu.ro accesat la 10 dec. 2010
- OECD (2007). *Education Policies for Students at Risk and those with Disabilities in South Eastern Europe*
- UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (1994) The Salamanca Declaration and Framework for Action. Paris.
- UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (2001) Open File on Inclusive Education. Paris. www.unesco.org/education/educprog.sne accesat la 10 dec. 2010.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

INDEXUL INCLUZIUNII ȘCOLARE, O NOUȚATE PENTRU UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN JUDEȚUL TIMIȘ

Mariea ȘTEFAN

Prima reuniune de lucru pentru aplicarea *Indexului incluziunii școlare* în unități de învățământ din județul Timiș s-a organizat de către **Fundația de Abilitare „Speranța”** din Timișoara.

Parte din **Proiectul „O nouă față a școlii”, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane**, această activitate a constituit o noutate pentru unitățile de învățământ din județul Timiș.

Reuniunea s-a desfășurat în perioada **24.09.2010-25.09.2010**, iar beneficiarii au fost peste 30 de cadre didactice din Mașloc, Pișchia și Timișoara, localități în care **Fundația de Abilitare „Speranța”** a creat Centre de Orientare, Consiliere și Asistență Educațională. Instruirea s-a realizat de către domnul conf.univ.dr. Traian Vrășmaș.

Indexul incluziunii școlare, autori Tony Booth și Mel Ainscow, reprezintă un instrument de promovare a educării și a participării tuturor copiilor la învățământul de masă. *Indexul* oferă școlilor posibilitatea de a autoevalua procesul apropiierii lor de idealul „școlii pentru toți”, aspect important, atât din perspectiva elevilor, a părinților, a cadrelor didactice, precum și a comunității în ansamblul ei.

Proiectul „O nouă față a școlii” cuprinde și alte activități în conexiune cu *Indexul*, stabilite pentru a sprijini, și pe această cale, incluziunea școlară. Astfel, s-a tipărit și distribuit *Indexul incluziunii școlare*, au fost identificate cele patru școli cu statut de unități pilot pentru aplicarea experimentală a *Indexului*: Școala cu clasele I-VIII nr. 20, structură a Grupului Școlar Industrial „Electrotimiș” Timișoara, Școala cu clasele I-VIII Pișchia, Școala cu clasele I-VIII Mașloc și Școala cu clasele I-VIII nr. 19 „Avram Iancu” Timișoara.

ART TERAPIA

STANA Gloria-Lucia

Scopurile principale ale art terapiei sunt acelea de a ajuta la crearea supapelor de exprimare a fiecărui copil în parte și totodată de a ajuta la crearea conexiunilor între ei și societate. Beneficiile ei sunt bine cunoscute și meticolos menționate în aproape orice articol ce își propune prezentarea acestui tip de terapie. Ea se adresează copiilor cu nevoi speciale dintre cele mai complexe.

Astfel, copiii cu deficiențe mentale sau locomotorii, copiii cu probleme în însușirea limbajului verbal, copiii ce întâmpină dificultăți de învățare academică, copiii diagnosticați cu ADHD, sindrom Asperger, autism sau sindrom Down pot participa la ședințele de art terapie pe care Fundația de Abilitare „Speranța” le susține prin intermediul proiectelor.

Art terapia asistată de psihologi și terapeuți conlucrează pentru a descifra particularitatea fiecărui copil în parte, pentru a-l ajuta să se descopere pe sine și pentru a-l ajuta să creeze punți potrivite de relaționare cu ceilalți.

În acest context, art terapia folosește metode lipsite de prejudecățile impuse de activitățile educației plastice academice. Desfășurarea lor se realizează într-un spațiu special amenajat și suntacompaniate de instrumente achiziționate în funcție de linia terapeutică propusă.

Acest tip de terapie mizează pe afirmația că „fiecărui copil îi place să deseneze”, o afirmație universal argumentată de specialiștii în domeniu, deși refuzul inițial al unor copii precum și reticenta adulților, cadre didactice sau părinți, par să o infirme.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

O NOUĂ FAȚĂ A ȘCOLII cu clasele I-VIII nr 20 – ALT ~ 20

Rolul profesorului de sprijin este acela de a le dezvolta elevilor cu dificultăți de învățare abilitățile de comunicare, relaționare, abilitățile de scris - citit și de calcul matematic.

Profesorul de sprijin desfășoară activități de tip terapeutic, cognitiv, operațional, individuale sau în grup. El propune și realizează materiale didactice individualizate în funcție de dificultățile de învățare ale elevilor. Organizează activități de intervenție personalizată, utilizând diverse strategii de învățare activă centrată pe elev. Planificarea individualizată a învățării presupune adaptarea educației la nevoile individuale din perspectiva diferențelor dintre elevi. Este nevoie de o adaptare a procesului instructiv-educativ la posibilitățile intelectuale, la interesele cognitive, la ritmul și stilul de învățare al elevului. Pentru realizarea acestor deziderate, profesorul de sprijin colaborează cu întreg corpul profesoral al școlii în vederea integrării eficiente a elevilor în colectivul clasei și al școlii.

Părinții sunt parteneri la educație. Pentru aceasta, profesorul de sprijin consiliază familiile elevilor care beneficiază de serviciile de sprijin și colaborează cu acestea.

Valorificarea tuturor resurselor de învățare oferă o deschidere mai largă spre normalitate, spre un proces de acceptare a copiilor cu nevoi speciale în școală și în comunitate.

Prof. de sprijin **Paula CRISTEA**

Logoped **Larisa POPESCU**

Psih. **Claudia BORCA**

Centrul de Orientare, Consiliere și Asistență Educațională ALT ~ 20 din Școala cu clasele I-VIII nr. 20, structură a Grupului Școlar Industrial „Electrotimiș” din Timișoara este un produs al proiectului POSDRU „O nouă față a Școlii” al Fundației de Abiliate „Speranța” din Timișoara.

Scopul Centrului este acela de a oferi servicii recuperatorii și corectiv – compensatorii, preponderent copiilor din Școala cu clasele I – VIII nr. 20, structură a Grupului Școlar Industrial Electrotimiș și din Grădinița P.N. nr. 6 din Timișoara, precum și de a consilia cadrele didactice, părinții și alți copii.

Beneficiarii Centrului sunt 50 de copii din Școala cu clasele I – VIII nr. 20 și din Grădinița P.N. nr. 6 din Timișoara, părinții acestor copii / elevi, dar și cadrele didactice din cele două instituții.

Educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor. Principiul fundamental al educației incluzive este un învățământ pentru toți, împreună cu toți.

În acord cu acest principiu, paleta serviciilor oferite în cadrul **Centrului de Orientare, Consiliere și Asistență Educațională ALT~20** este variată, cuprinzând: **consiliere și intervenție psihologică, terapia tulburărilor de limbaj și sprijin în învățare**.

În continuare, vom proceda la o prezentare, ce se dorește a fi succintă dar, în același timp, atotcuprinzătoare, a principalelor servicii / activități oferite de **Centrul de Orientare, Consiliere și Asistență Educațională ALT~20**.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOSDRU

FAS

Copiii cu CES sau cei cu dificultăți de învățare au probleme similare cu cele ale unor copii obișnuiți, suprapuse cu altele specifice. Rezolvarea acestor probleme necesită tratare individualizată prin activități specifice de recuperare, compensare, învățare curriculară. Ei necesită o atenție specială din partea profesorului, de aici și nevoia de ajutor suplimentar în timpul orelor și după acestea.

CABINETUL DE PSIHLOGIE vine în sprijinul copiilor, cadrelor didactice și al părinților, derulând următoarele **tipuri de activități**:

- **Examinarea psihologică a copiilor / elevilor.**
- **Intervenție în tulburările emoționale: incapacitate de adaptare, anxietate, instabilitate emoțională, stări de tensiune..**
- **Intervenție în tulburările de relaționare și integrare în grup.**
- **Managementul tulburărilor de comportament: minciuna, furtul, fuga de acasă, fuga de la școală, agresivitatea.**
- **Activități de prevenire și remediere a randamentului școlar scăzut, absenteismului, abandonului sau eșecului școlar.**
- **Consilierea cadrelor didactice.**
- **Consilierea periodică a familiei - îmbunătățirea "abilităților" de a fi părinte și participarea la întâlniri tematice, lunare, organizate sub forma "Școlii părinților".**

Serviciile oferite în cadrul **CABINETULUI DE LOGOPEDIE** se concretizează în:

- **Depistarea, diagnosticarea, prevenția și corectarea tulburărilor de limbaj, atât cel vorbit, cât și cel scris:**

- tulburări de pronunție (deformare, înlocuire, omitere de foneme);
- tulburări de ritm și fluență (ex.: bâlbâiala);
- tulburări de voce;
- tulburări ale limbajului citit – scris;
- tulburări polimorfe;
- tulburări de dezvoltare a limbajului;
- tulburări ale limbajului bazat pe disfuncții psihice.

- **Consilierea părinților și a cadrelor didactice cu privire la problematica logopedică, la modul în care pot contribui la corectarea copilului în cadrul familiei, respectiv în clasă.**

Logopedul intervine, astfel, în mai multe direcții:

- gimnastica și miogimnastica corpului și a aparatului fonoarticular;
- educarea respirației și a echilibrului dintre inspir și expir;
- educarea auzului fonematic;
- educarea personalității.

